

6. gyakorlat

#1.

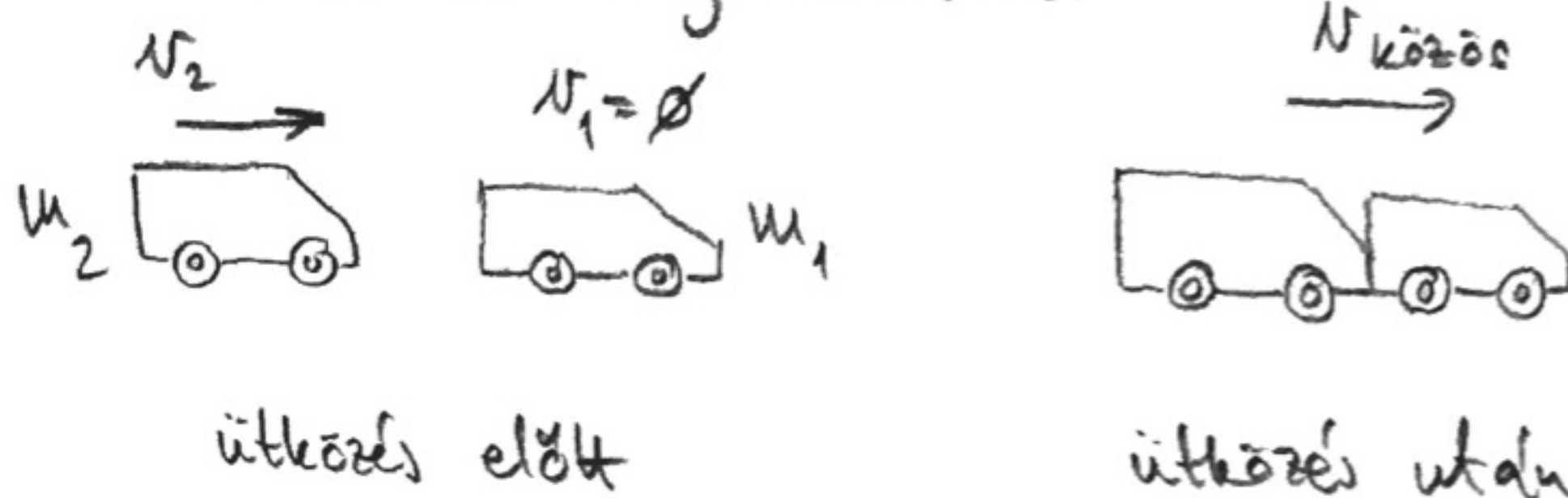
$$m_1 = 1800 \text{ kg}$$

$$m_2 = 900 \text{ kg}$$

$$v_2 = 20,0 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

$$v_{\text{közös}} = ?$$

a.) Az autók összetapadnak \rightarrow az ütközés tökéletesen rugalmatlan.

Az impulzus megmarad:

$$m_2 v_2 + m_1 \cdot 0 = (m_1 + m_2) v_{\text{közös}},$$

ebből.

$$v_{\text{közös}} = \frac{m_2}{m_1 + m_2} v_2 = \underline{\underline{13,3 \frac{\text{m}}{\text{s}}}}$$

b.) Az $m_1 \leftrightarrow m_2$ cserét kell végrehajtani:

$$v_{\text{közös}}' = \frac{m_1}{m_1 + m_2} v_2 = \underline{\underline{6,67 \frac{\text{m}}{\text{s}}}}$$

#2.

$$\underline{v}_1 = 3\underline{i} - 2\underline{j}$$

$$\underline{v}_2 = 4\underline{j} - 6\underline{k}$$

$$m_1 = 1 \text{ kg}$$

$$m_2 = 2 \text{ kg}$$

Tökéletesen rugalmatlan ütközés, impulzus megmarad:

$$m_1 \underline{v}_1 + m_2 \underline{v}_2 = (m_1 + m_2) \underline{v}_{\text{közös}}$$

$$3\underline{i} - 2\underline{j} + 8\underline{j} - 12\underline{k} = 3 \underline{v}_{\text{közös}}$$

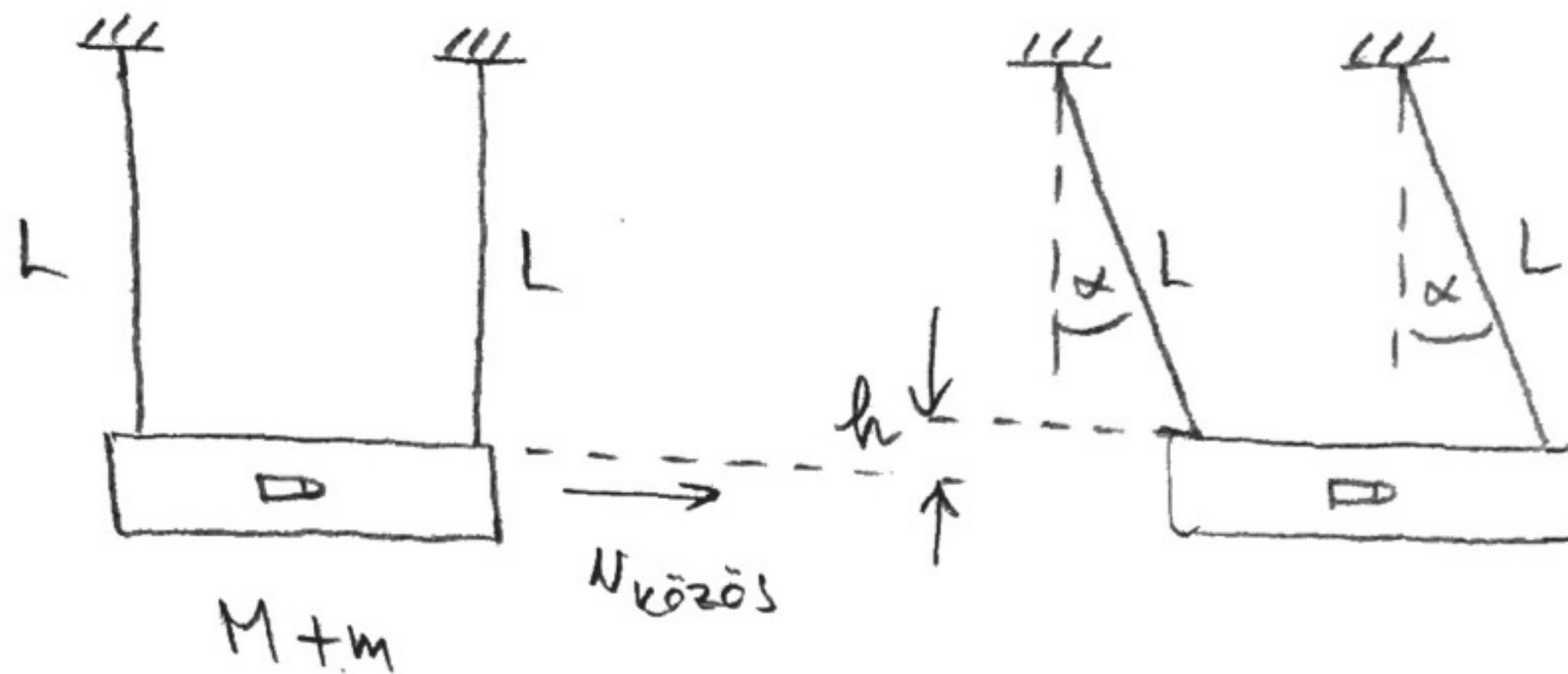
$$\underline{v}_{\text{közös}} = \underline{i} + 2\underline{j} - 4\underline{k}$$

$$|\underline{v}_{\text{közös}}| = \sqrt{1^2 + 2^2 + (-4)^2}$$

$$|\underline{v}_{\text{közös}}| = \underline{\underline{4,58 \frac{\text{m}}{\text{s}}}}$$

F3.

a.) A belefűródés után a mechanikai energia már megmarad.

Mech. energiamegmaradás:

$$\frac{1}{2}(M+m)v_{\text{közös}}^2 = (M+m)gh, \text{ ahol } h = L(1 - \cos\alpha)$$

$$v_{\text{közös}} = \sqrt{2gL(1 - \cos\alpha)}$$

$$v_{\text{közös}} = \underline{\underline{1,03 \frac{\text{m}}{\text{s}}}}$$

b.) Az ütközésre teljesül az impulzusmegmaradás:

$$mv_0 + M \cdot 0 = (M+m)v_{\text{közös}}$$

$$v_0 = \frac{M+m}{m} v_{\text{közös}} = \underline{\underline{52,3 \frac{\text{m}}{\text{s}}}}$$

c.) Általános energiamegmaradás:

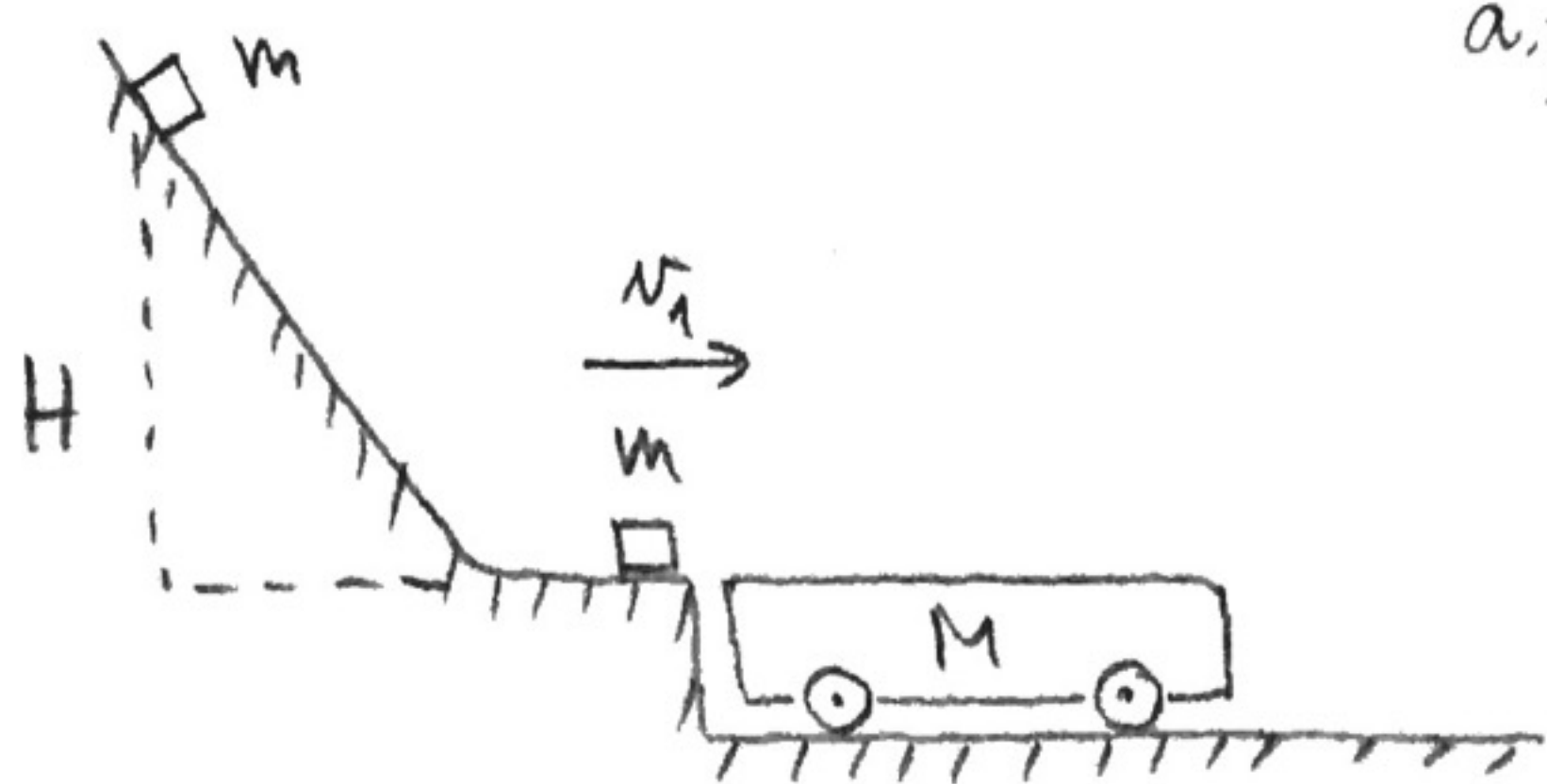
$$\underbrace{\frac{1}{2}mv_0^2}_{E_{\text{kezdeti}}^{\text{kin}}} = Q + \frac{1}{2}(M+m)v_{\text{közös}}^2, \quad \begin{matrix} \uparrow \\ \text{hő} \end{matrix}$$

ebből:

$$\eta = \frac{Q}{\frac{1}{2}mv_0^2} = 1 - \frac{\frac{1}{2}(M+m)v_{\text{közös}}^2}{\frac{1}{2}mv_0^2} = 1 - \frac{M+m}{m} \left(\frac{m}{M+m}\right)^2 = 1 - \frac{m}{M+m}$$

$$\eta = \underline{\underline{0,98 = 98\%}}$$

F4.]

a.) A lecsúszásra érvényes a mechanikai energiamegmaradás:

$$mgH = \frac{1}{2}mv_1^2,$$

ebből: $v_1 = \sqrt{2gH}$

Az ütközésre igaz az impulzusmegmaradás:

$$mv_1 + M \cdot 0 = (M+m)v_{\text{közös}}$$

ebből: $v_{\text{közös}} = \frac{m}{M+m}v_1 = \frac{m}{M+m}\sqrt{2gH} = \underline{\underline{0,89 \frac{m}{s}}}$

b.) Az általános energiamegmaradás szerint:

$$\underbrace{mgH}_{E_{\text{kezdeti mech}}} = \underbrace{Q}_{\uparrow \text{ hő}} + \underbrace{\frac{1}{2}(M+m)v_{\text{közös}}^2}_{E_{\text{végző mech}}}$$

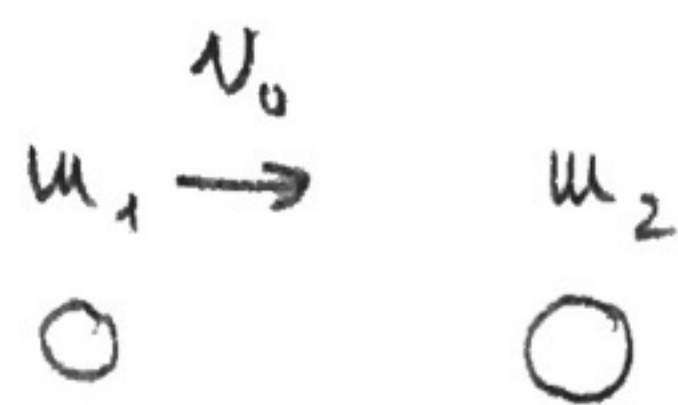
ebből:

$$Q = mgH - \frac{1}{2}(M+m)\left(\frac{m}{M+m}\right)^2 \cdot 2gH$$

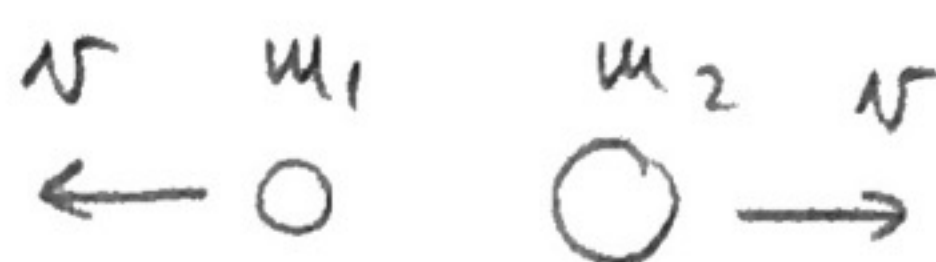
$$Q = mgH \left[1 - \frac{m}{M+m}\right] = mgH \cdot \frac{M}{M+m}$$

$$Q = \underline{\underline{3,92 \text{ J}}}$$

#5.] Rugalmas ütközés \rightarrow érvényes az impulzusmegmaradás és a mech. energiamegmaradás is

ütközés előtt

ütközés után

impulzusmegmaradás: $m_1 v_0 = m_2 v - m_1 v \quad (1)$

mech. energiamegmaradás: $\frac{1}{2} m_1 v_0^2 = \frac{1}{2} m_1 v^2 + \frac{1}{2} m_2 v^2 \quad (2)$

Az (1) egyenletből $v = \frac{m_1}{m_2 - m_1} v_0$, ezt beírva (2)-be:

$$\cancel{m_1} v_0^2 = (m_1 + m_2) \frac{m_1^2}{(m_2 - m_1)^2} v_0^2$$

Rendezve:

$$m_2^2 - 2m_1 m_2 + \cancel{m_1^2} = \cancel{m_1^2} + m_2 m_1$$

$$m_2^2 = 3m_1 m_2$$

$$\underline{\underline{m_2 = 3m_1}}$$

F6.

Abban a pillanatban, amikor a rugó hossza maximális, a két test egymáshoz viszonyított sebessége nulla, azaz együtt mozognak. Impulzusmegmaradás:

$$m v + m \cdot \phi = 2m v_{\text{közös}} \rightarrow v_{\text{közös}} = \frac{v}{2}$$

A rugóban tárolt energiát a mech. energiamegmaradásból kapjuk:

$$\frac{1}{2} m v^2 = \frac{1}{2} \cdot 2m \left(\frac{v}{2}\right)^2 + E_{\text{rug}} \rightarrow E_{\text{rug}} = \frac{1}{4} m v^2$$

A megnyúlás:

$$E_{\text{rug}} = \frac{1}{2} D \Delta l^2 = \frac{1}{4} m v^2 \rightarrow \Delta l = \sqrt{\frac{m v^2}{2D}} = \underline{\underline{4,5 \text{ cm}}}$$